

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6. poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 69.

Ljubljani, v soboto 26. marca 1892.

Letnik XX.

Vera varuje in brani narodnost.

Nedvojbeno pač ga ni v zapadni in v južni Evropi naroda, kateremu bi bili s tako gotovostjo njega sovražniki prorokovali in želeli pogin, kakor se je to dogajalo s slovenskim narodom še pred pol stoletjem. V dokaz te trditve nočemo danes prebirati slovenske zgodovine in navajati, kolikokrat je že odzvanjalo rodu našemu — z mrtvaškim zvonom. V teh dobah so morali slovenski rodoljubni voditelji in učeniki biti orjaški boj z nečuvno močjo. Naša mehkoba, spojena s počasnim vstajenjem po dolgem duševnem spanju in smrtni omračenosti, navdajala je grobarje naše s pogumom, da so hoteli slovensko narodnost vložiti v rakev in zagrebsti v hladno zemljo.

In v istini za one dōbe ni bilo dosti slovenskih sinov, koji bi bili slutili in občutili, kaj preti Slovincem; toda ta peščica neustrašenih rodoljubnih mož, videča in čuteča vse to, priznavala je sama, da ji smrtni mraz preveva kosti in da narodnosti naši preti katastrofa. Srečno je minola ta strašna dōba, prepodili so se oblaki, in prorokovanje o končnem poginu našega naroda se ni spolnilo: slovenski narod, obsojen k smrti, živi in se buja razcvita s tako močjo, da povsem moremo zaupno zreti v bodočnost.

In čegava zasluga je osovito, da narodnost naša ni izumrla, da ni izgubljena? Kdor ima oči, da vidi in hoče videti, priznati mora hvaležno, da je bila gotovo v tem oziru previdnost Gospodova v ohranjenje, vstajenje, procvitanje in ojačenje narodnosti naše. A poleg tega ne sme se zabiti, da kakoli Bog stori za ljudi, ne stvari tega i brez ljudi. In kdo so ti ljudje, koji so gledé prečudnega ohranjenja in probujenja slovenske narodnosti postali nekaka sredstva Gospodova? Zgodovina slovenske domovine nam pové, da so bili to možje jeklenega verskega prepričanja, da so bili to možje, koje je

poleg ljubezni do naroda in domovine zajedno prešinjala iskrena ljubezen do Boga, kot prvega faktorja v javnem življenju, in da je bila njih zvezda vodnica v onem nejednakem boju — sveta vera.

Za naših dnij se pač mnogo govori in piše o rodoljubju, narodnosti in o ljubezni do domovine. Različni ljudje po krēmah, pri slavnostih in na ljudskih shodih, da i celó v deželnih zborih umejo jako spretno govoriti o blaginji naroda in domovinski ljubezni. Take razprave, govori in spodbude o ljubezni do domovine so sicer vse hvale vredne in mogó biti i koristne, da bi le mnogi teh medenih govornikov, kar imajo na jeziku, čutili tudi v srcu, ali bolje rečeno, ko bi njih hvalospevom sledila tudi dejanja!

Žal, da je mnogim takim rodoljubom to dražestno žvrgoljenje često samo — plašček, s kojim prikrivajo svojo sebičnost in lastni svoj, a ne vsega naroda prospeh. Drugi zopet, nasičeni s čudnimi predsodki zoper vse, kar diši po veri, se poslužujejo te navdušenosti za blagor naroda in domovine kot orožja zoper katoliško cerkev in nje duhovščino, nazivljaje cerkev sovražnico, duhovščino pa „brezdomince“. Dan za dnevom, pri vsaki priliki, koja se jim nudi, javljajo v svojih glasilih, da sta cerkev in katoliška duhovščina zakleta morilca slovenske narodnosti! Vera sama je pa nasprotno tem krivim prorokom trn v peti, in čuda ni, da napadajo steber, nje hraniteljico in oznanjevalko z indijansko besnostjo. Po slovenski domovini — pravijo — ne bode prej zasijalo žarno solnce prave svobode in pristne prosvetljenosti, dokler ni pregnana temota katoliškega Rima.

Neskušeni ljudje pa ploskajo pohvalo takim govornikom in pisateljem, koji se proglašajo za tolmače javnega mnjenja, trdno verujejo sami, da so v istini to, za kakeršne se izdajajo, in da na njih ramenih sloni narodova blaginja in domovine slava.

Neprijatelji katoliške cerkve sklicujejo se poleg tega na prirojeni zakon, ki veli baje: ljubiti narod, iz kojega smo nastali, ljubiti kraj, v kojem smo se porodili. Iz tega pa sklepajo, da kdor jednako ali še večjo ljubezen skazuje cerkvi in sveti veri, isti dela v škodo ljubezni do domovine in tak ni pravi rodoljub.

Nadprirojena ljubezen do vere in prirojena ljubezen do domovine sta — dvojčka: oba imata eno isti izvor, ker je obema stvarnik Bog sam. Iz tega pa sledi, da ljubezen do svete vere in ljubezen do domovine ne morete biti v nasprotju, in da vsak veren katoličan mora odkritosrčno ljubiti domovino, a ljubiti mora nasprotno i katoliško cerkev. Ta iskrena ljubezen do Boga pa podeljuje ljubezni do domovine pravo in trajno vrednost, jo posvečuje in dela nesebično.

Nam vsem je znano iz zgodovine, kako globoko je prodrli v prvih stoletjih nauk ljubezni do src kristijanov, in kake obilne sadove složnosti, vzajemne blagovoljnosti, potrpežljivosti in kreposti je prinašal. Oj, da bi vsi Slovenci posnemali vzglede prednikov svojih, kako krasno in radostno bi bilo po slovenski domovini! K ljubezni do cerkve in nje vere nas pozivljajo že sami sedanji odnošaji. Če sovražniki slovenskega imena želé pogin domovini naši, ako neverniki obnavljajo sovraštvo do sv. vere, pomišljati morajo kristijani, da zopet obnovijo trdno vero in stvarnico velicij rečij, ljubezen, osovito pa ljubezen do katoliške cerkve in nje nauka.

Po pravici in brez bojazni smelo trdimo: Kdor je zvest svojemu verskemu prepričanju, kdor v srcu svojem neguje iskreno ljubezen do svete vere, isti ostane zvest v ljubezni do domovini svoji; nasprotno je pa dokazano: Kdor se je izneveril svojemu verskemu prepričanju in je zatajil duhovno svojo mater — cerkev, postal je prej ali slej izdajica svoje druge matere — domovine!

LISTEK

Sreča.

Dogodki stare zibelj

Gospod Jernej Petrovič sedi kakor navadno mirno pri oknu, kadi in gleda na vas. To Vam je čudak. Pred letom dnij prišel je od daleč v ta kraj, kjer je podedoval lep gradič po svojem stricu, katerega morebiti ni desetkrat videl v svojem življenju. Kakor je bil pokojni gospodar molčeč in oduren, tako tudi Jernej Petrovič ni mogel zatajiti svoje krvi.

„Ko bi mu tudi gosposka ne bila prisodila dedščine“, pravila je stara Maruša, ki je bila v gradu gospodinja tudi že pri pokojnem gospodarju, „njegova odurnost bi to spričevala. Prav tak je, kakor njegov stric. Ta se je samo enkrat zasmejal v svojem življenju.“

Iz pričetka so vaščani zelo radovedni opazovali novega gospodarja v gradu. A prepričali so se kmalu, da ni le po stricu podedoval grajščine, marveč tudi njegove sitnosti, zato se kmalu niso mnogo zanj zmenili. Le tu in tam je še kaka gospodinja skočila k Maruši v grad. Večinoma so se žene pri tem razgovarjale, ali ima mladi gospodar že kako nevesto. Pa Jernej Petrovič ni maral ničesar slišati

o nevestah in zato je imela tudi Maruša v gradu kmalu mir pred materami, ki so imele doma za možitev godne hčere.

Tudi danes sedi Jernej po svoji navadi pri oknu. Gledajoč proti vasi, vidi, kako se zbirajo vaščani pred veliko hišo. Po cesti pridrdra kočija. Iz kočije stopi nekaj gospodov iz mesta. S papirji pod pazduho gredo ti gospodje naravnost v ono hišo in ljudje se vderó za njimi.

„Hej, Maruša, slišiš? Kaj pa imajo danes na vasi?“ kliče Jernej.

„Hišo prodajajo“, odgovori Maruša in gre zopet v kuhinjo.

Jernej Petrovič vstane, odloži pipo, obleče se in gre z doma. Kmalu je na vasi. Zavije jo na dvorišče one hiše, ki je bila na prodaj. Tam je vse polno zbranih vaščanov. Že za oglom sliši:

„Petdeset krajcarjev! Kdo dá več? Petdeset prvič! Pri vsaki hiši potrebno! Kdo dá več?“

„Krajcar več“, reče Jernej Petrovič, ne da bi vedel, kaj se razprodaja.

„Eden in petdeset! Kdo dá več? Ali nobeden? — Prvič, — drugič, — tretjič.“

„Precej plačati“ reče sodnijski sluga. — Jernej Petrovič plača, sluga pa mu izroči — zibelko. — On se čudi, ljudje se krototajo. Jernej pa, ne bodi len, zgrabi zibelko ter jo urno odnese proti domu.

Naveličal se je poslušati neslane opazke vaščanov. Stara Maruša skoro ni verjela svojim očem, ko je videla, kaj je gospod prinesel domov.

„Gospod Jernej, jutri grem stran! Kaj bodo vendar ljudje rekli.“

Gospodar molče postavi zibel v sredo svoje sobe sleče suknjo, nažge tobak, sede k oknu in zopet miren gleda v vas, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo.

Prišla pa je noč. Gospod Petrovič je odvečerjal ter šel kmalu počivat. Maruša voščila mu je po svoji navadi „lahko noč“, a pristavila je: „Jutri to sežgem!“

Da je s tem nad zibeljo izrekla svojo smrtno obsodbo, to pač lahko uganemo.

Gospodar pa to noč dolgo ni mogel zaspiti. Še-le proti polnoči, ko je posijala luna skozi okno v grad, zaspal je gospod Petrovič.

Komaj pa se mu je zadremalo, zdelo se mu je, da se iz zibelke vzdiguje gospa lepega, smehljajočega obraza. Sede k njemu na stol podpre glavo ter izpregovori:

„Poslušaj, gospod Petrovič. Jaz sem tvoje služabnica. Ime moje je: Sreča. Ti še ne veš, kaj si kupil. Poslušaj: Pred osemdesetimi leti je bilo vse živo v oni hiši, iz katere si me odnesel. Ondi bila je svatba. Ženin, vesel svoje neveste, reče jej: Da-

Deželni zbor kranjski.

(VII. seja, dne 22. marca.)

Deželni glavar Oton Detela otvoril sejo ob 11. uri. Razne prošnje se izročile finančnemu in upravnemu odseku.

Posl. dr. Tavčar poroča o prošnji okrajnega cestnega odbora na Vrhniki za uvrstitve ceste skozi trg Vrhnika med okrajne ceste in v imenu upravnega odseka nasvetuje, da se prošnja ukaže. — Obvelja.

Isti poroča o § 5. letnega poročila deželnega odbora: „Občinske zadeve“. Deželni odbor poroča namreč o občinskih prikladah na neposredne davke in užitnino v posameznih okrajih in o pasjem davku. Dalje poroča dež. odbor, da je vsled sklepa deželnega zbora z dne 25. novembra 1890 storil vse potrebne korake za ustanovitev okr. sodišča in davčnega urada v Cerknici, a doslej ni dobil še nobene rešitve.

Zaradi preložitve okr. sodišča iz Kranjske Gore na Jesenice je dež. odbor pozval županstva v Kranjski Gori, Belipeči in Zgor. Gorjah, naj poizvedo mnenja občinskih odborov in poročajo dež. odboru.

Deželni odbor je iznova pozval podobčino Rakitno, naj doloži potrebne statistične podatke zaradi združitve z občino borovniško.

Zaradi ustanovitve samostojne občine sv. Katarine je dež. odbor naročil županstvu v Polhovem Gradcu, Črnem Vrhu, Dobrovi in Medvodah, da poizvedo mnenje občinskih zastopov.

Zaradi delitve občine ribniške je dež. vlada odgovorila, da ne more priporočati delitve v tri občine. Dež. odbor je nato vprašal občinski zastop v Ribnici, ali bi ne kazalo, da se občina ribniška razdeli v dve občini tako, da bi bili podobčini Gorenja Vas in Goričavas jedna občina.

Prememba oziroma razdelitev občine hrenoviške še ni dognana. Zaradi delitve občine Kostel je dež. odbor vprašal županstvo v Kostelu, ali bi ne bilo prav, ko bi se občina razdelila po davčnih občinah in ne po farah.

Zaradi samostojne občine Preloka je deželni odbor zahteval potrebne podatke.

Razdelitveni načrt pašnika občine Ustija se še ni predložil. — To poročilo se vzame na znanje.

Prošnja posestnikov v Lahovem za preložitve ceste čez hrib Lisec in za podporo se odstopi dež. odboru v primerno rešitev.

Deželni muzej.

Posl. baron Schwegel poroča o računskem sklepu muzejskega zaklada za l. 1890 in o proračunu za leto 1892. Prihodki leta 1890 so znesli 4987 gld. 53 kr., potrebnost pa 5152 gld. 19 kr. Imovina je znašala v glavnica in poslopih 433.856 gld. 25 kr., dolgovi 29.025 gld. 21 kr., torej čista imovina 404.831 gld. 4 kr. V. Smoletova zapuščina je koncem junija 1891 znašala 103.016 gld. 56 kr. Potrebnost za leto 1892 je proračunjeno na 5083 gld., in pokritje ravno toliko. — Obvelja z dostavkom, naj se v muzeju izvrši reorganizacija. Isti poroča o nakupu prirodoslovne zbirke

g. Simona Robiča za muzej. Poslanec Hribar podpira ta predlog, da se po večinski pregledi za zbirke zbirke mahov in poljev pridobi za deželni muzej.

Ta predlog obvelja, kakor tudi drugi, da se dež. odbor poganja zaradi nakupa Fr. Šumija zbirke listin za tukajšnji deželni arhiv.

Razne podpore.

Prošnja učitelja Leopolda Oveka za zvišanje pokojnine se za zdaj ni ugodilo.

Prošnja šolske občine Sv. Gregor za podporo k napravi vodnjaka se je izročila deželnemu odboru v primerno rešitev.

Prošnji županstva v Begunjah pri Cerknici se ugotovi ter dolg za vodovodni načrt v znesku 199 gld. 20 kr. se prevzame na deželni zaklad.

Prošnja županstva na Vačah za podporo k napravi brižgalnice se izroči deželnemu odboru z naročilom, da dovoli primerno podporo iz doneskov zavarovalnic v korist gasilnih društev.

Cestnemu okraju logaškemu se od dolga 8391 gld. 37½ kr. povodom zgradbe ceste Logatec-Rovte odpiše 2000 gld. pri deželnem zakladu in 1391 37½ kr. od dolga prisilni delavnici, ostali dolg 5000 gld. pa mora cestni okraj plačati v petih obrokih po 1000 gld., pričenši leta 1893.

Kranjskemu muzejskemu društvu se dovoli podpore 500 gld. z dos avkom, da društvo predloži računski sklep o dohodkih in troških v letu 1891 in da mora društvo v prihodnje vedno polagati take račune.

Prošnja občine Vrabče za podporo k nakupu plemenskih bikov se izroči deželnemu odboru v primerno rešitev.

Županstvu na Vrhniki se dovoli 100 gld. za vzdrževanje občinske bolnišnice.

Krajnemu šolskemu svetu v Bojancih se dovoli za zgradbo šolskega poslopja 200 gld. podpore.

Županstvu v Žužemperku se dovoli za napravo vodnjaka 600 gld. podpore.

Dr. Vošnjak poroča o predlogu poslanca V. Pfeiferja, da se za leto 1893 dovoli iz deželnega zaklada znesek do 10.000 gld. za brezobrestna posojila vinogradnikom, kateri na novo zasajajo svoje vinograde z ameriškim trtami.

Finančni odsek predlaga: Predlog g. poslanca V. Pfeiferja se izroči deželnemu odboru, da o njem poroča, oziroma stavi svoje nasvete v prihodnjem zasedanju, ako bode dotični od državnega zbora sklenjeni zakon dobil najvišje potrjenje.

Prošnja županstva v Dolu za odpis oskrbovalnih troškov za hirajočo Frančiško Vidmar se izroči deželnemu odboru, da se pri razdelitvi cesarja Frančiška Josipa ustanov ozira na to prošnjo.

Most čez Savo pri Radečah.

Poslanec Višnikar v imenu finančnega odseka obširno poroča o zgodovini obravnav glede na zgradbo tega mostu ter nasvetuje: Deželni odbor se z ozirom na to, da je za zgradbo železnega mostu čez Savo pri Radečah od države in dežele štajerske opravičeno pričakovati izdatne podpore, —

pooblašča, da zagotovi in prične zgradbo tega mostu po izdelanem načrtu inženirja Hrabarja tako, da prevzame dežela dve tretjini neposrednih štajerskih troškov tega skupnega podjetja, jedno tretjino pa občina Radeška.

Ob enem se deželnemu odboru naroča, da se vnovič obrne do vis. c. kr. vlade in do deželnega odbora štajerskega zaradi primerne prispevka k tej zgradbi, za katero je izpravitelj tudi dovoljenje pobiranja mostnine, in da namudoma potrebno ukrene, da občina Radeška ali drugi udeleženci, osobito pa za zgradbo mostu obstoječi komite zagotovi tretjino troškov mestne zgradbe.

Poslanec dr. Papež podpira ta predlog, ki daje upanje, da se to potrebno podjetje vendar enkrat izvrši. S tem podjetjem pa je v tesni zvezi tudi podpora ceste čez Brunek. Za preložitve te ceste je bilo prvotno proračunjenih okoli 90.000 gld. Ta proračun pa se je znižal celó na 9830 gld., ker se bodo izvršile le najpotrebnejše korekture. Končno stavi predlog: Deželnemu odboru se naroča, naj nadaljuje izvrševanje točke 2. sklepa dež. zbora iz V. seje dne 28. oktobra 1890 glede korekture ceste čez Brunek in o tem poroča v prihodnjem zasedanju, oziroma stavi primerne predloge.

Poslanec Žitnik kot tretji zastopnik tega okraja izraža toplo zahvalo g. poročevalcu, ki je tako obširno in stvarno razložil potrebo tega mostu. To potrebo priznavajo vsi krogi. Tudi štajerski deželni odbor ne odreka naravnost primerne prispevka k zgradbi, temveč priznava važnost in pomen nameravanega mosta in le za sedaj se ne more vdeležiti tega podjetja, ker baje c. kr. vlada glede na to podjetje zavzema le bolj odklonivno stališče. Kakor pa je častiti gospod tovariš Povše povedal, je c. kr. notranje in vojno ministerstvo jako naklonjeno temu podjetju iz strateških in drugih razlogov in se je torej od države nadejati izdatnega prispevka. Ker je ta obljuba gotova in smemo od države pričakovati morda celó 15.000 gld., od dežele štajerske pa vsaj 5000 gld., preostalo bi še 60.000 gld., od katerih bi dežela prevzela 40.000 gld., Radeška trška občina pa 20.000 gld. Zato prosim, naj bi visoka c. kr. deželna vlada prej ko mogoče predložila dotični tehniški načrt visokemu c. kr. ministerstvu za notranje reči.

Pri glasovanju je bil sprejet predlog finančnega odseka in dodatni predlog dr. Papeža.

Mala praska.

Posl. dr. vitez Bleiweis poroča o prošnji županstva v Budanjah za podporo k popravilu občinske ceste. Poročevalec pravi, da je daljava te ceste mala in bi občina sama lahko popravila to cesto. Ko bi pritrdili tej prošnji, ustvaril bi se nevaren prejudic in enake prošnje občin bi se vedno množile. Zato v imenu finančnega odseka predlaga, da se ta prošnja odkloni.

Poslanec Lavrenčič obžaluje, da je finančni odsek tako nujno in opravičeno prošnjo brez teht-

(Dalje v prilogi.)

našnji dan nama mora vedno ostati v živem spominu. Vsadiva mladiko na vrt pred oknom. To drevesce naj naju vedno spominja dneva najine poroke.“

„Vsadiva!“ pritrdila mu je nevesta.

In gredo na vrt pred hišo. Ženin pa sam izkoplje jamo, vzame cepič ter ga vpričo svatov vsadi v zemljo. Nevesta pa mu je pri tem pomagala. — Glej, drevesce sem bila jaz.

Mineral ji čas in jaz sem hitro rasla, kakor iz vode. Pri hiši se je vse množilo: imetje, otroci, radost in starost. Ko sem prvokrat obrodila ter so imeli otroci vso zimo veselje z mojimi sadovi, tedaj je gospodar moral prvega sina poslati v vojake.

Bežala so leta in spreminjalo se je marsikaj v vaši, marsikaj na mojem domu. Bila sem priča krstov, svadeb, pogrebom — vsega. Ob gorkih dnevih igrali so se otroci pod mojo senco, ob tihih večerih sedela sta na klopici pod menoj gospodar in gospodinja ter se razgovarjala o davnih, srečnih časih.

Zopet je minolo nekaj let. Pri hiši je bilo vnovič vse živo. Oženil se je na dom najstarejši sin. Stari oče in mati sta se umaknila v kajžo. Po letu pa je že babica pestovala pod menoj svojega vnuka ter mu zadovoljno pela otroške pesemce. To je bilo veselje!

Jeseni pa je prišel nad me hlapec s sekuro in žago. In kaj je storil grozovitež? Podrl me je. Mlada gospodinja je neki tako ukazala. Hotela je, da naj se pred oknom na vrtu postavi prijazna utica, v kateri bi se ona kratkočasila ter prebirala razne povesti.

Mladi gospodar jo je poslušal. Postavil je kolibico; moje deblo pa je razžagal na deske. Stari je neki jokal, a mlada se mu je smejala. — Po zimi pa, ko je sneg zagrinjal trudno zemljo, pokopali so tudi starega očeta. Mladi gospodar naredil mu je rakev iz desk, ki so bile našagane iz mojega debela. Pokopali so starega očeta, ž njim seveda zagreblji so tudi mene — del svoje družinske sreče.

Ko pa se je pomladi mladim porodil prvi sinček, urezali so iz ostalih desk zibelko zanj. Celo gospodar je zibal sinka in bil je nenavadno zamišljen. Solza kapljala mu je za solzo na belo oblačilo, celo na ljubko lice nedolžnega dojenčka vtrnila se je marsikatera solza. — Pač zakaj? Oj to je dolga zgodovina!

Gospodinja je tratila, zapravila mu je vsled njegove slabotne prizanesljivosti vse imetje in jedlino srečo imel je mladi gospodar le še v svojih naročju. Sam je to pravil, ko je zazibal sinka, rekoč: „To je sedaj še moja jedina sreča!“

Zopet je minolo nekaj časa. Hiša je bila vsa

v dolgih. Prišli so gospodje iz mesta in mene si ti dobil. Polovica od mene črni v grobu z dedom, to polovico pa želi vlti tolažila v razbolelo srce nesrečnega posestnika. Morda se to tebi posreči!“

* * *

Svetlo je jutro. Stara Maruša zarohnila je, ko je prinesla zajutrek gospodarju.

„Ali jo kuj razkoljem?“ vprašala je gospodarja.

„Ne! Pusti jo pri miru!“ zakričal je Jernej Petrovič, ko se je vzbudil.

„Kaj bodo pa ljudje rekli?“ zakričala je nad njim stara Maruša ter zaloputnila vrata jezno za seboj.

Jernej Petrovič pa ni nič odgovarjal Maruši. Vstal je, napravil se in odpotoval tje, odkoder je prišel pred letom dnij. Ko se je vrnil neki večer, tedaj je prvokrat zopet izpregovoril z Marušo.

Nekaj tednov pa je bilo v gradu šumno veselje. Gospod Jernej Petrovič je imel svojo ženitnino.

Predno je minolo leto, posedal je gosp. Jernej Petrovič pri zibelki ter se je posmehoval. Mlada gospodinja pa je povijala sinka prvenca v zibelko ter klicala možu: „Glej, vsa najina sreča je tu v zibelki.“

J. D.

nih razlogov odklonil. Ko bi bila stvar gospodom v finančnem odseku znana, gotovo bi bili drugače sklenili. Gospodje pa izražajo bojazen, da bi se enake prošnje občin pomnožile. Oudna je ta bojazen, ker gospodje, ki z manjšo vred ž mnogo let sedé v tej zbornici, dobro vedó, koliko se je že občinam dovolilo podpore za take in enake namene. Da ne segam nazaj v minola leta, omenim samo to, da se je letos občini v Bledu dovolilo 3000 gld. podpore. Vprašam, kakšno korist imajo deželani od takih naprav? Tako letovišče je le za tujce, kateri dajejo zaslužek le dotičnemu kraju. Pomislite, koliko je deželni zbor dovolil za razne potrate, kakor so n. pr. deželno gledališče, muzej itd., od katerih dežela nema koristij. In za take potrate, kakor so n. pr. gledališče, je morala tudi ta revna občina pri davkih donášati svoje prispevke. In ravno v vipavski dolini so davki v prvi tarifi. Poročevalec je omenil, da je občina revna in da se prebivalstvo prežitlja večinoma s prodajo sadja. To je res, ker tamošnji prebivalci bi sicer morali lakote umirati, ki bi se ne pečali s to kupčijo. Ta pot je res kratka, ali gospodje bi se morali prepričati, s koliko težavo Budanji spravljajo svoje pridelke z zemljišč, katerih sta dve tretjini v nižavi. Po dva, tri pare volov morajo vprezati v jeden voz, in živino morajo najemati, ker ubožni občanarji imajo komaj le po jeden par vprežne živine. Še hujša in nevarnejša pa je vožnja navzdoli. Po dve kolesi je treba zavreti in še ne zadošča. Tu se je prigodilo že mnogo nesreč. Jeden slučaj. Preg nekimi leti je peljal krepak mož težko naložen voz v dolino. Ko pride na najhujšo strmino, utrga se zavora pri obeh kolesih, mož drži za oje, izpodtakne se, pade pod voz in ga popolnem razmesari. Vipavec je priden in varčen, ali letine so slabe, vinoreja peša in tako vedno bolj zagaža v revščino. To bodi dovolj. Dostavim le še to, da se bo podpora porabila le za odkup zemljišča. Upam torej, da bode slavni zbor glasoval za moj predlog, ki se glasi: Deželni zbor naj sklene, da se občini Budanje za preložitve in popravilo občinske ceste dovoli 500 gld. iz deželnega zaklada. (Predlog je zadostno podprt.)

Dr. Vošnjak odgovarja Lavrenčiču, da je letovišče na Bledu posredno koristno tudi za deželo, ker tujci pusté mnogo denarja. Tudi Vipavci imajo korist od tega letovišča, ker se mnogo vipavskega sadja proda. Stavi resolucijo, da se dovoli 2000 gld. kredita za popravilo občinskih cest; od tega kredita naj bi se primeren prispevek dovolil za Budanje.

Poslanec Klun navaja dolgo vrsto slučajev iz zadnjih štirih let, ko je dež. zbor dovoljeval enake podpore občinam, kar dokazuje, da bi se v tem slučaju ne ustvaril prejudic. Pač pa bi se naredil prejudic, ko bi se sedaj izreklo, da se nič ne dovoli za občinske potrebe. Ljudje na deželi bi se hudovali, češ, vse dovolite le za mesta. Podpore naj se dele v enaki meri za deželo in mesta. Toraj naj se ne sprejme predlog fin. odseka, temveč oni posl. Lavrenčiča. Govornik upa, da bodo tudi veleposestniki glasovali za to podporo.

Posl. Hribar zagovarja fin. odsek, ker ta stvar je prelokalna. Prošnje bi se pomnožile. Obžaluje besede iz ust slovenskega poslanca, da so gledališče, muzej itd. potrata. Ti zavodi služijo v izomiko naroda. Čehi se nad 2 milijona zbrali za svoje gledališče.

Posl. Šuklje se ne more strinjati z Lavrenčičem. Potrebščine dežele naraščajo. V sedanjem proračunu je samo za ceste 116.500 gld. vstavljenih. Torej mestni zastopniki tudi glasujejo za kmetijske občine.

Stvarno sta popravljala besede še posl. Klun in Šuklje.

Pri glasovanju je bil z večino dveh glasov sprejet predlog poslanca Lavrenčiča. Od Nemcev sta glasovala za ta predlog poslanca grof Ervin Auersperg in baron Wurzbach. — S tem je bila ta živahna, na mnogih mestih pikra praska končana.

Dr. Papež je poročal o prošnji vrhniškega občinskega zastopa za razdružitve te občine v tri samostojne ter predlagal: Dež. odboru se naroča, da pretrse stvar ter v prihodnjem zasedanju predloži načrt zakona.

Posl. Lenarčič podpira ta predlog, ki je bil tudi sprejet.

Posl. baron Lichtenberg poroča o prošnji živinozdravnika Hugona Turka za podelitev službe

oziroma podpore in nasvetuje, da se prošnja izroči dež. odboru v rešitev.

Poslanec Povše podpira predlog gospodarkega odseka ter utemeljuje svoj nasvet s tem, da se je sklenila z državo nemško trgovinska pogodba, po kateri se je zagotovil naši državi izvoz goveje živine. V ta namen dogovorili ste obe državi potrebno veterinarsko pogodbo. Če se bo ta strogo in skrbno izvrševala in se bode onemogočilo, da iz naše države ne bo prišla v Nemčijo po naši govedi kaka kužna goveja bolezen, zagotovljen bo nam nemški trg za našo živino in gotovo vsakteri pritrđi, da tedaj poskoči naši živini kupna cena, kedar pridejo na naše sejme tuji kupci iz Nemčije in Italije. Osebito za našo deželo je prevažno, da se vse stori, kar more pospešiti našo živinorejo, ki reprezentuje kapitala nad 20 milijonov goldinarjev. Priznati se mora, da od časa, odkar se je uredila služba živinozdravnikov po Avstriji, so se hude živinske kuge, hvala Bogu, večinoma zabranile. Zale, da ni v vseh krajih še takih živinozdravnikov, in prav litijsko-zatiški okraj še nima okrajnega živinozdravnika. Največ se v našo deželo priklati govejih boleznij iz Hrvaške in prav v zatiški okraj se je že mnogokrat zanesla bolezen. Zato nasvetuje:

Deželnemu odboru se naroča, da potom visoke c. kr. deželne vlade poprosi pri vis. ministerstvu, da namesti državnega stalnega živinozdravnika v okraju litijskem.

Ker pa se to morda ne bo takoj doseglo, nasvetuje še:

Deželni odbor se pooblašča, da za čas, dokler ne bo nameščen državni okrajni živinozdravnik, pošlje veterinarja, kateremu podeli primerno letno remuneracijo.

Poslanec Murnik nasvetuje, naj se zaradi važnosti in potrebe takoj danes sklene, da se deželni odbor pooblasti, iz deželnega zaklada podeliti letno nagrado 300 gld. za veterinarja, ki se nastani v Litiji.

Ti predlogi obveljajo.

Deželni predsednik baron Winkler omeni, da samo dva okraja, radovljiški in litijski, nimata c. kr. živinozdravnika, a v kratkem se tudi tukaj nastavita. (Dobro!)

Končno se je še prošnja županstev Britof, Famlje in Gor. Vreme, da se opusti mitnica na reški cesti, izročila deželnemu odboru v primerno rešitev.

Konec seje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. marca.

Notranje dežele.

Češkonemška sprava. V petek je grof Thun v spravnem odseku pojasnil vladno stališče. Vlada se še vedno drži sprave in želi, da se kmalu dožene. Rekel pa ni, da bi vlada sama kaj nameravala storiti, da se sprava dovrši. Namestnikova izjava je bila taka, da je Plener se takoj izjavil, da je to le neka bolj prikrita odklonitev sprave. Vsi listi se vjemajo v tem, da so dunajske punkcije pokopane.

Češko. Deželni odbor je pisal kuratoriju severnočeškega muzeja, da bode predlagal deželnemu zboru, da se dovoli severnočeškemu obrtnemu muzeju v Liberci letna podpora 8000 gld. in izplača tudi za lansko leto 8000 gld., ako se izpolnijo sledeči pogoji: 1. če bode muzejno izobraževalno sredstvo jednako na razpolago v porabo nemškim in češkim šolam, nemškim in češkim obrtnikom; 2. če bode muzej vsprejemal brez upiranja češke dopise in jih tudi češki reševal; 3. če kuratorij dovoljuje, da se odpošljeta dva zastopnika deželnega odbora, jeden Nemec in jeden Čeh, katera se bodeta imenovala, ko se poprej zasliši liberska trgovska in obrtna zbornica in 4. da se tiskan katalog zbirke izdā tudi v češčini. Kuratorij je sklenil, da pogoje vsprejme, samo zastopnika mestne občine sta izjavila, da se poprej ne moreta izreči, da zvesta mnenje mestnega zbora. Mestni zbor se je pa izrekel, da se 3. točka omenjenih pogojev mora tako spremeniti, da deželni odbor svoja zastopnika imenuje na predlog liberske trgovske zbornice, 4. točka pa mora vsekako odpasti. Da pod temi pogoji, kakor jih stavi liberski mestni zbor, deželni zbor podpore ne dovoli, je gotovo. Sedaj smo radovedni, se li bode kuratorij rajši odrekel mestni ali deželni podpori.

Nemški nactjonalci. Dunajski nemško-narodni list se je izrekel proti razdeljitvi češke kraljevine, in to zakaj? Pričakuje namreč, da kdaj Nemci dobé gospodstvo na Češkem v roke. To

pričakovanje ni neutemeljeno. Kakor hitro se Mladočhom posreči, izriniti Staročeha iz zbora in se umakne konservativno veleposestvo, pa je mogoča nemška večina, posebno če se vlada za Nemce porabi svoj vpliv. Tedaj se pa utegnejo Čehi kesati, da so se dali od Mladočhom zapeljati, da so se izrekli odločno proti spravi, ne pa za to, da se sprava dožene, samo da se jej dá za Čeha ugodnejša oblika, zlasti pa, da se spremeni volilni red.

Moravsko. Vlada je deželnemu zboru predložila novi predlogi proti razkosanju kmetijskih posestev in o premembi dedinskih predpisov za kmetijska posestva. Predlogi ste se izročili posebnemu odseku v pretres. — V moravskem deželnem zboru so Čehi interpelovali vlado zaradi prepovedi Komenskega slavnosti v šolah. Interpelantje pravijo, da prepoved ni utemeljena in se ž njo le žalijo čustva češkega naroda. To ne gre, da se v domovini prepoveduje slaviti spomin moža, katerega ceni ves omikani svet. Vlada na interpelacijo še ni odgovorila.

Zlata veljava. Posebno židovski kapitalisti se poganjajo za zlato veljavo in vsi židovski listi jo zagovarjajo. Marsikomu pa ni prav jasno, za kaj je tem ljudem toliko ležeče na zlato veljavi. Da bi se trgovina z inozemstvom toliko bolj oživela po tem, ni verjetno. Nemci so vpeljali zlato veljavo, Francozi pa še ne, ali vendar nemška trgovina zaradi tega ni prekosila francoske. Velika svetna trgovina je odvisna od vseh drugih faktorjev, kakor je denarna veljava. Uzroka je torej iskati vse drugje. Avstrijski državni dolgovi so vsi v srebru in od njih se v srebru obresti plačujejo. Cena srebru pa vedno pada in je pričakovati, da bode še padala. Čim manj je vredno srebro, tem manj torej dobé židovski bogatini obresti od avstrijskih državnih papirjev. To posebno čutijo kapitalisti, ki bivajo zunaj Avstrije. Da bi se odkrižali nadaljnih izgub od padanja srebberne vrednosti, zahtevajo pa zlato veljavo. Očividno je pa, da bi država potem bila na škodi, ko bi vrednost srebra padala, ker bi več obresti ne plačevala v srebru, temveč v zlatu. Prav za prav bi pa bili na škodi davkoplačevalci, ker morajo donášati za poplačevanje obresti od državnih dolgov. Vsakdo mora priznati, da od vrejenja valute produktivni stanovi nemajo nič dobrega pričakovati. Korist bodo imeli le kapitalisti. Mi se zatorej nikakor za zlato veljavo ogrevati ne moremo. Veščaki sklicani v enketo na Dunaju so se izrekli največ za zlato veljavo, ali vedeti treba, da so bili k enketi poklicani največ možje, ki imajo iz zgorej navedenega uzroka interes na zlato veljavi.

Bukovina. Volilno gibanje je jako živahno. Rusini postavili so šest kandidatov. V štirih okrajih so zmage gotovi. Mej poljskoarmenskim in rumunskim veleposestvom so se vršila pogajanja o kompromisu, pa dosedaj neso imela nobenega vspeha. Prvi zahtevajo, da se jim prizna 5 mandatov, jeden zastopnik in pa jeden namestnik v deželnem odboru. Rumunski veleposestniki bi potem imeli le tri poslance v deželnem zboru. S tem pa neso zadovoljni in zahtevajo zase štiri mandate in vsaj jednega namestnika v deželnem odboru.

Upravno sodišče. Te dni je bil zanimiv slučaj pred upravnim sodiščem. Neki trgovec je naznanil svoje dohodke s 280 gld. na leto in bi potem ne plačal nobene pridobitkarine. Davkarsko oblastvo je pa izvedelo, da ima dotičnik telefon v hiši, in je iz tega sklepalo, da mora imeti pač večje dohodke, ker človek, ki ima samo 280 gld. dohodkov, ne bode naročnik telefona. Odmerilo mu je precejšnjo dobitkarino. Trgovec se je pritožil na upravno sodišče, ki je pa njegovo pritožbo odklonilo, priznavši, da je telefon v hiši znamenje precejšnjega blagostanja.

Ogersko. Tudi Slovaki mislijo slovesno praznovati 300letnico velikega slovanskega pedagoga Komenskega. Posebno lepo slavnost priredi čitalnica v Turčanskem sv. Martinu v zvezi s pevskim društvom „Spevokol“. „Narodnie Noviny“ so objavile oklic, v katerem pozivljajo vse slovaško razumnštvo, zlasti pa duhovščino in učiteljstvo, da slavi spomin velikega Slovana. Slavnost bode mej Slovaki tem večja, ker je velik del slovaškega naroda protestantske vere in bodo ti tudi kolikor toliko slavili svojega sovornika. Želeti bi pa bilo, da bi se dosta ne naglašalo Komenskega protestantstvo, ker s tem bi se le razpor zasejal med ubogi slovaški narod, ki je že tako v kaj težavnem položaju.

Vnanje države.

Sveti Stol je obnovil diplomatske odnošaje z Brazilijo. Novi nuncij je karmelitski menih Gotti.

Nemčija. Prav jasno ni, kaj je prouzročilo, da so se stvari nakrat tako neugodno zasukale v Prusiji. Samo protesti raznih društev, vseučilišč in nekaterih mestnih zastopov neso pripravili cesarja do tega, da se je izrekel proti šolski predlogi. Delovali so morali še večji vplivi. Mej drugim se govori, da so nekateri južnonemški vladarji porabili ves svoj vpliv, da cesarja pregovoré, da se odreče uvedanju verske šole. Ta nepričakovani prevrat bode pa gotovo v škodo kraljevi veljavi v Prusiji. Vsakdo vé, da je cesar bil ravno tako vnet za šolsko predlogo, kakor nčni minister ali pa državni kancelar, ali pa še bolj. Sedaj pa popusti vso stvar na polovici pota. Cesarjeve besede sedaj ne bodo imele več tega vpliva, nego so ga dosedaj. Noben minister ne

bode več s tako odločnostjo deloval po cesarjevih željah, ko vidi, da se mu je bati, da ostane na cedilu. To se bode posebno čutilo pri socialni zakonodaji, kjer je tudi pri vsakem koraku pričakovati upora liberalcev. — Grof Caprivi ni več predsednik pruskemu ministerstvu, temveč samo državni kancelar in pruski minister vnanjih zadev. Novi ministerski predsednik je grof Eulenberg, ki sicer ni prevzel nobenega portfelja. Novi učni minister je državni tajnik Bosse. Oba nova ministra sta konservativna in liberalci spremembe neso posebno veselje.

Bolgarija. Bolgarski opozijski listi so sumničili, da je Lubojmiski skušal dobiti informacije o bolgarski vojski v korist Avstrije. Tajnik avstrijskega generalnega konzulata v Sofiji je te vesti odločno oporekal, ker Avstrija takega gradiva ne potrebuje. Sodišče je izreklo, da Lubojmiski ni kriv vohunstva, ker je inozemec in Bolgarija sedaj ni v vojno zapletena. Obsodilo ga je pa zaradi poskušene podkupljenja bolgarskih častnikov v osemletno ječo in v plačilo 20.000 frankov, kolikor je častnikom ponujal.

Srbija. Minister vnanjih zadev, Gjorgjević, ki začasno vodi tudi ministerstvo bogočastja, je odgovoril na neko interpelacijo, da niso utemeljene pritožbe proti metropolitu, ki se navajajo v interpelaciji. Skupščina se ni hotela baviti s to malo kočljivo zadevo in se je izjavila, da je z odgovorom zadovoljna.

Francija. Na Francoskem se je napravil popoln razpor med konservativci. Monarhisti so se popolnoma odločili od drugih konservativcev, kateri priznavajo stališče papežev enciklike in manifesta kardinalov. Sedaj se poslednji odločno lahko izrekó za republiko. To pa pomenja važen prevrat v francoskem državnem življenju. Republikanski konservativni stranki se bode kmalu pridružilo več zmernih republikancev. Nova stranka se bode kmalu opomogla in paralizovala vpliv radikalnih elementov.

Izvirni dopisi.

Iz kamniškega okraja, 25. marca. Odkrito povem, da se tudi jaz nisem takih besed nadejal od našega g. poslanca in nisem mislil, da je tako močan. Dolgo je pustil palico rasti, s katero nas je zdaj udaril, odtod tudi udarec tako hud. Kdo je mislil, da naš gospod poslanec skriva tako debelo palico; kdo je to mislil, ko smo ga vendar večkrat videli v družbi duhovščine, s katero se je razgovarjal vselej prav prijateljsko in zaupno! Zato do sedaj nisem hotel verjeti odličnemu narodnjaku, ki me je pred kratkim svaril. Pristavil je pa ta narodnjak že te pomenljive besede, koje si mi duhovniki dobro zapomnimo: „Vi duhovniki ste le prelahkoverni, kdor Vam pokaže prijazen obraz, pri tisti priči sprejmete ga med svoje prijatelje.“

Naš g. poslanec je gotovo dvakrat, trikrat premislil in pretehtal besede, predno jih je izgovoril v deželnem zboru v seji dne 17. marca. Govoril je med drugim: „Učiteljstvo je važen faktor tudi za nas v boju za naš narodni obstanek in to tembolj, ker se bojim, da bo pri drugem važnem faktorju narodna ideja stopila na drugo mesto. Glejmo torej, da obdržimo vsaj jednega.“

Vprašam Vas, dragi sobratje v kamniškem okraju, ali ni to poziv na boj pri prihodnjih volitvah? Ali se ne pravi to prepričati med duhovščino in učiteljstvom? Ali se ne pravi to učiteljstvo hujskati zoper duhovščino? Kdo je nestrpljiv?

Ob enem nam je gospod s svojim govorom naznanil, da bodo pri prihodnji volitvi gospodje učitelji poveljniki na njegovi strani, katere je v začetku svojega govora skoraj malo razžalil, a kot dober politik znal je svoj govor zasukati tako, da se med vrsticami bere: Saj ne mislim tako! In res! Na koncu govora gg. učitelje lepo poboža, „brezdomovince“ pa udari in — namen je bil dosežen. Ne vem, če so se vsi gg. učitelji zadovoljili s tem govorom.

O nekem znanem narodnjaku se pripoveduje, da je na nekem taboru stopil na oder pred nešteto množico ljudstva.

Govornik je dolgo premišljeval, kako bi pričel svoj govor. Velika tihota nastane, navdušena množica nestrpno težko čaka, kedaj se bodo odprla zgovorna usta slavnega Slavjana. Obraz govornikov postaja vedno resnejši, oči se mu bleskečejo, prsti se mu krčijo, še enkrat globoko vzdihne in zakliče: „Gospoda moja, predragi Slovenci, mili moj slovenarod! Vprašam Vas, kaj je narod?“

„Narod je — narod,“ z globim in čvrstim glasom sam sebi odgovori in udari s krepko roko ob mizo. Živio, dobro, izvrstno, slava! zaori iz nešteto njih grl navdušenega naroda, in gromovitih „živio, burnega ploskanja ni bilo ne konca ne kraja.“

Govornik preneha, dà množici duška dovolj, da vsaj nekaj spusti svoje navdušenosti iz srca za narod gorečega, ter z bistrim očesom ponosno pogleduje sem ter tje po neizmernem živem morju, odzdravljajoč s klobukom, ki so frčali po zraku. Govornik je dosegel sedaj že pri teh praznih frazah velikanski vspeh.

Ko smo se takrat začeli zavedati svoje narodnosti, bili smo koj vsi navdušeni, da smo le slišali besedo „narod“. Kar je bila tedaj včasih beseda „narod“ Slovincem sploh, to je dandanes beseda „brezdomovinec“ našim liberalcem.

Ako slovenski liberalci hoče navdušiti svoje somišljenike, ni mu treba prav nič drugega storiti, kakor v svoj govor vplesti besedo „brezdomovinec“ in le nekoliko udrihati po slovenski duhovščini in velikanski vspeh je gotov, in drugi dan se že bere po radikalnih in liberalnih časnikih, da je bil ta govor izvrsten, dovršen. Tako si je menda mislil tudi naš g. poslanec. O Janko, naš nekdanji ljubljani Janko!

Iz žirovske občine, 21. marca. Sveto Jedert praznujemo v naši občini. Tudi trdimo, da nam miši pokončajo vse, kar-koli delamo ta dan. Naši občinski zastopniki pa niso praznovali letos tega dne. Zbrali so se k seji za odobrenje računa. Na vrsti so bili tisočaki, pa vendar je bil račun hitro sklenjen in seveda potrjen z neznatno izjemo. Gg. občinski očetje so tako gospodarili, da se je za čas od 1. januarja 1891. do 17. marca 1892. pokazala samo majčkina svotica primanjkljaja, namreč 410 gold. 92½ kr. —

Otroci v župniji pri Svetih Treh Kraljih ne hodijo nikamer v šolo. C. kr. okrajno svetovalstvo v Logatcu je prašalo gospoda duhovnika na Vrhu, ali bi prevzel šolo za silo, za katero se je slednji tudi izjavil. V tej zadevi se je obrnilo c. kr. okrajno glavarstvo na županstvo v Žirih. In kaj je ono ukrenilo? V zapisniku seje občinskega odbora žirovskega z dne 25. februarja se bere tako: „Kaj je splošna misel celega občinskega odbora? Enoglasno: Šolske sobe na Vrhu ni treba.“ Ali ni ta sklep čez vse moder! — Ljube spomladi ne bo še kmalu k nam. Imamo prekruto zimo in preobilo snega. Letos bo vse kesno in strah nas je za ozimino.

Iz Metlike 20. marca. Dne 14. marca popoldne so zvonovi praznično peli, ljudstvo se je zbiralo na trgu.

Zapuščali so nas oo. misijonarji. Celih 10 dni so bivali med nami preč. superijor iz Celja O. Jarševec, S. Heidrih in P. Nežmah — in vsem so se neizrečno prikupili.

Praznično so peli zvonovi, ker končan je sv. misijon in vrnil se je mir v srca — in vse je veselo — vse je — srečno.

Ljudstvo se zbira po trgu, da bi še enkrat videlo drage jim misijonarje — češ, Bog Vam plačaj — kar ste nam dobrega storili, mi ne moremo.

Iz cele Belokrajine je vrelo ljudstvo v Metliko k sv. misijonu — in ni se kesalo. Prišli so z Vinice, iz Dragatuša, iz Črnomlja, iz Adlešič in Semiča, iz Podzemlja in Suhorja, iz Radovice in s Hrvatskega.

Hvala preč. g. proštu, ki je pripravil metliški fari sv. misijon. Hvala preč. gg. misijonarjem za vse nauke, za ves trud. — Hvala vsem sosednim gospodom, ki so prišli pomagat. Hvala pevcem in pevkam in med njimi posebno hvala gospi Guštinovi, ki se ni zbala zlih jezikov nekaterih, ki so govorili in se jezili zoper sv. misijon. Čast in hvala g. županu Zalokarju, ki je s svojim dobrim izgledom dosti dobrega učinil in se na dan odhoda tako lepo zahvalil gg. misijonarjem — in s tem zavezal jezike vsem . . .

Pomlad je tu — treba zdaj v vinograde. Pa kakšni so? Usmili se Bog! Vse je proč, dve tretjini gotovo, če ne več. Edini pridelek v naši fari — vino — je uničeno. Žalostno je po goricah, kjer je nekdanje raslo tako dobro vino, zdaj pa suhi koli stoje, ali je pa preorano v njive. Ljudje tožijo in zdihujejo — in se selijo v Ameriko. Trtna už goni ljudi v Ameriko — Amerika jih pa goni v moralno pogubo. Oj, koliko zlih nasledkov ima izseljevanje v Ameriko. Doma so same ženske, moški so skoraj vsi v Ameriki. Kako naj ženska sama skrbi za gospodarstvo in za otroke? Ni čuda, da gre gospodarstvo rakovo pot in so otroci vedno bolj neubogljivi, trmasti, hudobni. Res dosti denarja pošljejo Amerikanci domov — pa nikjer ni nič poznati. Ni blagoslova božjega. Zakaj ne? V Ameriki hitro pozabijo ljudje na Boga, — za telo skrbi, za dušo pa pozabi — in res srečen

Slučajno zaostalo. Op. vred.

je, ki v Ameriki ostane pošten kristijan, ki posvečuje praznike itd.

In če tak Amerikanec pride domov — kaj prinese s seboj? Res, časih dosti denarja, a kaj pa po vrhu? Slabe izgleda, slabe navade. Stari belokranjski značaji ginejo. Bela noša vedno bolj ponehava.

Revščina nam preti — ker traja kmalu ne bo, če se nas Bog ne usmili. Pomoči potrebujemo — in kdo je bo dal? Da, ljudstvo samo priznava, da jih je zadela kazen Božja — ker so v poprejšnjih rodovitnih letih zlorabili dari Božje.

Slavno uredništvo „Slovenca“

tukaj.

Na podlagi § 19. tiskovnega zakona prosim, naj slavno isto blagovoli sprejeti v svoj cenjeni list sledeči popravek:

Ni resnično, da sem jaz, ali moj namestnik kedaj dal dovoljenje za ples na pepelnico sredo, kar se trdi v dopisu iz Hrenovic v „Slovenca“ z dne 10. marca t. l. št. 57.

V Ljubljani, dne 22. marca 1892.

Z odličnim spoštovanjem

Hinko Kavčič,

župan občine Hrenovice.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. marca.

(Kranjska hranilnica) je imela dne 24. t. m. občni zbor. Minolo leto je zneslo vse upravno imetje hranilnice 30,677.087 gld. 81 kr. ter se je pomnožilo za 1,588.657 gld. 28 kr. Za obče koristne in dobrodelne namene se je dovolilo 33.250 gld. Obširneje poročamo prihodnjič.

(Osebnosti.) Gop. Amrož Poniž, nadučitelj v Rihembergu, je dobil srebrni križec za zasluge. — Učitelj na deški državni ljudski šoli v Trstu, g. Ivan Dolinar, je imenovan začasnim okr. šol. nadzornikom za ljudske šole v tržaški okolici in za slovenske zasebne ljudske šole v Trstu.

(Razstavljena slika.) V prodajalnici tapetarija g. Obreze nasproti ljubljanski čitalnici je razstavljena slika biskupa Strossmayerja, katero je izdelal sedaj na Dunaju bivajoči g. Alojzij Šubic, brat pokojnih slikarjev Janeza in Jurija Šubica. Slika predstavlja Strossmayerja sedečega v tolarju z zlato verižico in križcem na prsih. Ta slika priča o veliki nadarjenosti in spretnosti našega rojaka, ki sedaj izdeluje jednako sliko in več drugih portretov, katere bode pozneje razstavil v Ljubljani. Okvir razstavljene slike je prav originalno in lepo izdelal slikarjev brat Valentin v Poljanah.

(Gosp. ravnatelj Šubic) je v četrtek večer v tukejšnji čitalnici jako zanimivo in poučno predaval o splošnih pojmi umetnosti, o raznih štilih itd. ter pojasnjeval svoj govor z raznimi vzorci. Navajal je posebe zgodovinske stavbe v naši ožji domovini. Prihodnje predavanje bode dne 31. marca.

(Slovensko gledališče.) Sinoči se je predstavljala nova opera v jednom dejanju „Codrillo“, istotako nova je bila burka „Putifarjeva žena“. Ker nam danes nedostaja prostora, izpregovorili bomo prihodnjič obširneje o sinočnji predstavi. — Jutri se bode predstavljala igrokaz v treh dejanjih „Nora“. Spisal H. Ibsen, preložil Fr. Svoboda.

(Izredne davčne priklade in volilna pravica.) Upravno sodišče je dne 23. t. m. izreklo načelno razsodbo o vprašanju, katero je bilo povod že mnogim prepričkom. Povod je dala pritožba nekaterih volilcev v Dornbirnu, kjer so pri vpisovanju v volilski imenik jemali v poštev tudi izredne priklade k pridobninskemu in dohodninskemu davku. Dr. Porger je kot zastopnik pritožbe naglašal, da se po občinskem volilnem redu smejo le direktni davki jemati kot podlaga za volilski imenik, ne pa tudi priklade k pridobninskemu in dohodninskemu davku. Upravno sodišče pa je odbilo pritožbo ter razsodilo, da so take priklade le potrebno zvišanje direktnih davkov in se morejo vse izredne priklade všteti v cenilo (census).

(Umrli) je, kakor se nam piše od Sv. Križa na Vipavskem, v četrtek dne 24. marca opoldne mestni župnik preč. g. Jakob Logar, star 80 let. Po novem letu je prosil za pokojnino, ter se nadejal, da bode do novega računskega leta, do sv. Jurija, vse dognane in da bode še tako imal „infra ultimum beneficium et futurum iudicium ali quod interstitium,“ a vsega mogočnega ga je ravno mesec dni pred našim

računskim delom poklical k sebi na drugi račun. Njegov upravitelj, je že prejel boljšo pokojnino, kajti bil je zvest, natančen in neumorno delaven v Gospodovem vinogradu. Pogreb je bil danes ob 10. uri.

(Predavanje.) V šišenski čitalnici bo jutri popoldne ob 1/2 3. uri gospod Gustav Pire predaval o fotografiji. Odbor društva opozarja na zanimivo predavanje čast. društvenike.

(Slovenska šola v Gorici.) Kakor v Trstu, tako se bode tudi v Gorici sestavila posebna komisija, ki bo pod predsedništvom c. kr. mestnega šolskega nadzornika prof. Ouleta razpravljala o naprošenih slovenskih ljudskih šolah v Gorici. Poleg dveh zastopnikov mestnega starešinstva se udeležita teh razprav tudi dva zastopnika onih starišev, ki so podpisali prošnjo. Ker so pa stariši za vse daljne korake v tej zadevi pooblastili ona dva gospoda, ki sta prošnjo prva podpisala, zato morata biti odsva tudi kot zastopnika starišev pri teh razpravah. Ako bi bil povabljen kdo drugi, naznani naj mestnemu šolskemu svetu, da povabila ne sprejme, ker sta za take posle določena od vseh starišev ona dva gospoda, ki sta prva podpisana na prošnji. „Corriere“ vspodbuja mestne očete, naj posnemajo izgled tržaškega zastopa in naj ne pošljejo svojih zastopnikov v to komisijo. — Naj storijo, kar se jim poljubi, a mi Slovenci prej ali slej dosežemo svoj namen tudi proti njihovi volji! „Nova Soča“.

(„Schulverein“) sili, kakor se kaže, v Store pri Celji dvorazredno nemško ljudsko šolo. Prej ali slej je bode morala dežela prevzeti. „Deutsche Wacht“ dostavlja temu poročilo: Wacker! — Da, dosledni in neustrašeni so gospodje pri nemškem „schulvereinu“.

(Gradec) plačuje na leto 3.513.130 gld. davkov.

(Učiteljstvo.) Gg. Rok Orač, nadučitelj v Rogatcu, J. Šac, nadučitelj v Kamni Gorici in H. Kocuvan, učitelj pri sv. Bolfanku v Slov. Gorici, stopijo stalno v pokoj. — Učitelj v Framu je postal g. Jožef Vodošek, doslej podučitelj v Šent-Ilju v Slov. Gor., in v Spitalcu g. Karol Rožanec, doslej podučitelj v Spodnjem Logatcu; podučitelj pa g. Oton Vobič v Sp. Polskavi in gđ. M. Turk, doslej podučiteljica v Poličanah, pride na enako mesto v Studeneu pri Mariboru.

(„Slovanska čitalnica“ v Trstu) priredi z društvenih prostorih sledeče zabave: Dne 26. marca: predavanje g. prof. dr. K. Glaser-a: „Sledovi slovenščine od X. do XVI. stoletja“. — Dne 2. aprila: predavanje g. Frana Podgornik-a: „O moravskih ornamentih“. — Dne 9. aprila: predavanje gosp. Vatrosl. Holz-a. (Predmet se pozneje objavi). — Dne 23. aprila: predavanje g. Matka Mandić-a: „Borba za obstanek.“ Začetek vsakega predavanja bode točno ob 8 1/2 uri zvečer. Po udih vpeljami gosti se dobro došli. K obilni udeležbi vabi

Odbor.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Čast. gosp. Martin Osenjak je dobil župnijo v Vurbergu; čast. gosp. Marko Stuhac, kapelan v Laporji, gre zaradi bolezni v pokoj; čast. g. Jernej Pernat je premeščen od Kapele k sv. Juriju pri Ščavnici.

(Obesil) se je dne 23. t. m. kočar Primož Osel iz Vogelj pri Kranju. Osel je bil že več časa slaboumen.

Svilene grenadine črne in pisane vseh barv 95 kr. do gld. 9-25 meter (do 200 vrst) razpošilja po naročilu poštne in colnine prosto **svilarnica G. HENNEBERG** (c. in kr. dvorni založnik) Zürich Vzorec s povratno pošto. Pisma 10 kr. porto. 127 2 (7)

Telegrami.

Belgrad, 25. marca. Skupščina je z 80 proti 13 glasovom sprejela postavni načrt o deklaraciji Milanovi.

Atene, 25. marca. Zbornica je razpuščena. Nove volitve bodo dne 15. maja.

Pariz, 26. marca. „Soleil“ zatrjuje, da bode vlada v sporazumljenju z zastopniki tujih držav iztirala vse vnane anarhiste, ko bode zaprla vse prouzročitelje zadnjih napadov. V St. Denisu so včeraj zopet dva anarhista zaprli. Vseh je zaprtih že 22.

Umrlil so:

22. marca. Frane Lederer, umirovljeni davčni nadzornik, 66 let, Breg 20, jetika. — Ivana Černak, delavčeva hči, 10 mes. Konjušne ulice 1, bronhitis. — Ana Hönig, sedlarjeva žena, 53 let, Dunajska cesta 15, jetika. — Neža Japel, gostilja, 89 let, Opekarska cesta 11, marasmus.

Tuji.

28. marca.

Pri **Maliču**: Schwartz, Rankl, Fitz, Poppelbaum, Lan, Stych, Hayde, Goebel, Foltl, potovalec; Hirsch, tovarniški zastopnik; Schmidt, nadzornik c. kr. generalnega ravnanstva avstrijskih državnih železnice; Poppelbaum, tovarnar, z Dunaja. — dr. Kladva, sodiščni pristav, iz M. Bistriče. — Fajdiga, podjetnik, iz Kamnika. — Rath, c. in k. nadporočnik, z rod. bino. — Dietz, vinotrtar, iz Budimpešte. — Scherer iz Bolzana. — Venbek iz Zagreba. — Pue, zasebnik, iz Celja. — Endres, potovalec, iz Inomosta. — Baroch, potovalec, iz Španije.

Pri **avstrijskem čaru**: Lapornik iz Grada. — Rupnik, usnjak, iz Idrije. — Petzold, tehnik, z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Molirne na 24 ur v
opazovanja	termometra v mm	termometra po Celziju			mes
7. u. zjut.	740 0	-1.8	sl. sever	jasno	
25. u. pop.	737 6	9 8	sl. vzh.	"	0-00
9. u. zveč.	737 6	8 6	brezv.	"	

Srednja temperatura 3.9°, za 0.6° pod normalom.

Dobrega jabolčnega mošta

ima na prodaj 130 veder

J. Suwa 159 3-2
v Šiški pri Ljubljani.

Nič več kašlja!

Staro in preizkušeno domače zdravilo so pristni

Oskarja Tietze-ja
čebulni bonboni,

ki nena- doma hitro pomagajo proti travosti, zasliženju itd. Le po- tva mojih bonbonov je že porok za vseh. Paziti je treba natančno na ime **Oskar Tietze** in na „čebulno znamko“, ker so tudi posnetki, ki pa so brez vrednosti in celo škodljivi.

V zvežnjih à 20 in 40 kr. 20

Glavna zaloga: **Lekarnar F. Križan, Kromeriz**. — Zaloga v Ljubljani: **Lekarnar Ub. pl. Trnkoczy, lekarnar L. Grečel**, dalje na Kranjskem v mnogih lekarnah, prodajalnicah itd. (1899) 20-19

Ivan Kregar,

pasar in izdelovatelj cerkvenega orodja

LJUBLJANA, Poljanska cesta 3, (kraven gostilne »pri zvezdi«).

opozarja in toplo priporoča prečistiti duhovščini in slav. cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno **pasarsko delalnico**,

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih **cerkveno orodje**, kot: monštrance, ciborije, kelihe, tabernakelne, svečnike, léstence itd. iz najtrše in najzanesljivejših kovine, lično in cenó po poslanih uzorcih ali lastnem načrtu. — Staro orodje popravlja in prenavlja, posrebuje in pozlatuje v ognji tudi strolovedne osli po najnižji ceni. — Izvršeno blago pošlje dobro spravljeno in poštne prosto. 1592 (52-14)

Katoliška tiskarna priporoča raznovrstne **vizitnice** po nižji ceni.

Organist in cerkovnik

z dobrimi spričevali, kateri je že več let službo organista in cerkovnika zvesto, vestno in natančno opravljal, **1806 službe**. Več se izve pri uredništvu. 158 3-2

Malaga sekt 1876. l. vel. steklenica 1 gld. 50 kr, mala stekl. 46 4-4

Zdravilni malaga sekt 1862. l. Vel. stekl. gld. 2-50, mala gld. 1-30.

Zlata malaga Velika steklenica gld. 2- mala gld. 1-10.

Znamka španske veletrgovine.

Viñador pod jamstvom absolutne pristnosti in dobrote dobi se pri

Jos. Svobodi, lekarju v Ljubljani na Prešernovem trgu.

Zaloga Karola Giani-ja umetelnih vezenin in tkanin
Fellinger id **Hassinger**
Dunaj, I., Seilergasse 10, Göttweigerhof,
priporoča viš. duhovščini cerkvene zastave, baldahine, kazule, dalmatike, pluvijale, vela, monštrance, kelihe, kadilnice, altarske svetilnice, svete kipe, križeva pota, božje grobe, steklene in bronaste cerkvene léstence v vseh oblikah in slogih. Paramenti pošljejo se na zahtevanje na ogled. Skoro stoletni obstoj naše trdnje, ki je na dobrem glasu, jamči za njeno solidnost. Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto. 60 20-1

Kathreiner's
Berlin-Mnichov-Videň
Najbolj prišada ku kávu
Kathreiner's
Kneipp's Sladová káva.
Jediná sladová káva s chuťí vami pravé zrnkové kávy.
K dostání ve všech obchodních a drogeriích.

Natečaj.

V sredo dne 30. t. m. bode oddana dela za novo streho (klobuk) na zvoniku župnijske cerke v Knežaku na

zmanjševalni dražbi.

Tesarsko delo je cenjeno na 200 gld.
Kleparsko delo (s kositrom) 433
oziroma z bakrom (694)
Kovaško delo 25

Skupaj 658 gld. ozi. 919 gld.

Ves potreben les je že pripravljen. Vse delo oddati se jednemu, a večaku. Pred dražbo položiti je 10% jamščine. Natančneje pozvedeti je pri podpisnem.

Stavbeni odbor v Knežaku, dne 20. marca 1892.

Natelnik: **Ljudevit Jenko.**

Razpis.

Popolniti je mesto

okrožnega zdravnika

za zdravstveno okrožje **postojnsko s stanovaniliščem v Št. Petru.**
 Prosilci za to službo, s katero je spojena **plača letnih 600 glđ.**,
 vložijo naj svoje prošnje pri **deželnem odboru kranjskem v Ljubljani**
do 31. marea t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse,
 avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje
 službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dne 8. marea 1892.

Razprodaja**Pozor!****Gospo-****dinje****Pozor!**

(29) 21

V prodajalnici
Andr. Druškoviča
v Ljubljani,
Mestni trg št. 9/10

dobiva se po **najnižji ceni**
 najboljše modrobela poste-
 klenjena ploščevinasta
kuhinjska posoda

Tu dobiva se tudi vsakovrstno **hišno**
in kuhinjsko orodje po najnižji ceni.
 S tem ponuja se p. u. gospod. nam.,
 prečast. dubovščini, gostilničarjem, pred-
 stojništvom bolnišnic itd. najboljša pri-
 lika svojo hišno in kuhinjsko orodje po
 ceni spopolniti ali pa si novo omisliti.

Cele kuhinjske oprave za neveste
 od glđ. 15.— do glđ. 200.—

Vnanja naročila izvršé se takoj.

Razprodaja

Krasne
cerkvene šopke
in vence

za 141 6-3

Velikonoč in Šmarnice

ima v največji izberi
 po čudovito nizkej ceni

Marija Podkrajšek

v Ljubljani, Špitalske ulice.

Narčila na šopke in vence za Veliko-
 noč in Šmarnice blagovolé naj čast. naročniki
 pravočasno prijaviti, da bode mogoče povsem
 in točno postreči. Radi premnogih naročil bi se
 zakasnela naročila ne mogla zanesljivo izvršiti.
 Poštna naročila izvršujem obratno.

Dunajska borza.

Dne 26. marea.

Papirna renta 5%, 16% davka	94 glđ. 30 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	93 " 65 "
Zlata renta 4%, davka prosta	110 " 75 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 70 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 glđ.	982 " — "
Kreditne akcije, 160 glđ.	309 " 50 "
London, 10 funtov stl.	118 " 75 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 43 "
Cesarski cekini	5 " 60 "
Nemških mark 100	58 " 07 1/2 "

Dne 24. marea.

Ogerska zlata renta 4%	107 glđ. 50 kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 " 75 "
4% državne srečke l. 1854., 250 glđ.	138 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 glđ.	148 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 glđ.	181 " — "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 15 "
Zastavna pisma " " " 4 1/2 %	100 " 60 "
Kreditne srečke, 100 glđ.	187 " 75 "
St. Genois srečke, 40 glđ.	60 " — "

Ljubljanske srečke, 20 glđ.	22 glđ. 25 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 glđ.	17 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 glđ.	23 " — "
Salmove srečke, 40 glđ.	60 " — "
Windischgraezove srečke, 20 glđ.	64 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	147 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2825	" — "
Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	84 " — "
Papirni rubelj	1 " 19 "
Laških lir 100	45 " 65 "

MERCUR menjarnična delniška
 družba na Dunaju,
 I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem
 listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute
 in devize.

Razna naročila izvršé se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:

- 4% galliske propinacijske zadolžnice.
 4 1/2 % zastavna pisma peštanske ogerske komer-
 cionalne banke.
 4 1/2 % komunalne obveznice ogerske hipotečne
 banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podruž-
 nice njene.

Z le 6 glđ. se lahko dobí 300.000 glđ. že 1. aprila.

Dun. komunalne promese

Glavni dobitnik 200.000 glđ. av. velj.

Tisine promese

Glavni dobitnik 100.000 glđ. a. v.

Obe vkupe le 6 glđ.!

Zobni zdravnik iz Berolina

univ. med.

D^r. R. JACOBI

Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani.

ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne; ob
 nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. 38 24-12

Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

Železo izpodrinjeno!

Stisnjeni **alumin** je trda kovina, katera se staja le v raz-
 belni vročini, razstopi pa v solni in kalnevi kislini, ali pa apneni vodi
 ter ostane srebrnobela v zraku, ker **ne oksiduje** (zarjasi). Suko-
 pornost (torzija) te kovine je 360°, specifična teža 2.5, nasprotno pa
 teža železa v istej množini 7.9; torej je alumin **dve tretjini lažji**
 nego železo.

Trije ključi izdelani iz aluminija tehtajo toliko,
 kakor jeden sam enak železen ključ.

Izdelujem ključe iz te nove kovine po 70 kr. in višje tudi po
 poslanih železnih vzorcih v poljubnih množinah. Radi obilnih na-
 ročil prosim pravočasnega javljanja.

Spoštovanjem

JOŽE REBEK, kjučavničar,

Ljubljana, Francovo nabrežje. 182 2-1

Razglas.**V soboto dné 2. aprila t. l.**

bode

na Rakeku

drugi letni živinski in kramarski somenj

ter se je nadejati, da bode ravno tako pohvalno
 izpadel, kakor je dné 30. januarija, ko se je
 mnogo živine prignalo in tudi prodalo.

*Podžupanstvo na Rakeku.***Beljaška tovarna za stroje****Egger, Moraitsch in drugovi Beljaku**

preskrbuje najsolidneje izdelane (1497) 5-4

žagne in mlinске oprave,

vse stroje za lesnotvarinske in papirne tovarne itd., stroje
 in orodje za obdelovanje kovin.

Transmisije, vlito blago in vsakovrstni strojni deli.

Vodovodne cevi, trombe naprave, kopališčne oprave.

Na vsa vprašanja se radovoljno in točno odgovarja.